

Wymagania edukacyjne z historii dla klasy 6
SZKOŁA PODSTAWOWA im. Św. Jana Pawła II w Chomranicach
ROK SZKOLNY: 2024/25

Wymagania na oceny uwzględniają zapisy podstawy programowej z 2017 r. oraz zmiany z 2024 r., wynikające z uszczuplonej podstawy programowej

WYMAGANIA ŚRÓDROCZNE:

OCENA DOPUSZCZAJĄCA:

UCZEŃ:

- podaje rok odkrycia Ameryki -1492 r i określa, w którym wieku doszło do tego wydarzenia
- wymienia nazwy rdzennych ludów Ameryki (Majów, Azteków, Inków)
- wskazuje Leonarda da Vinci jako człowieka renesansu i określa dwie - trzy dziedziny jego zainteresowań
  - wskazuje Włochy jako kolebkę renesansu
- wskazuje wystąpienie Marcina Lutra jakopoczątek reformacji
- przy pomocy nauczyciela przedstawia przyczyny zwołania soboru w Trydencie
  - wymienia zajęcia szlachty
  - na podstawie ilustracji z podręcznika wymienia elementy wchodzące w skład folwarku szlacheckiego
- podaje i zaznacza na osi czasu datę hołdu pruskiego (1525 r.), określa wiek, w którym doszło do tego wydarzenia
  - wymienia Mikołaja Kopernika jako twórcę teorii heliocentrycznej
  - wskazuje na mapie Lublin i Rzeczpospolitą Obojga Narodów
  - poprawnie posługuje się terminem : tolerancja, elekcja
  - wskazuje Henryka Walezego jako pierwszego króla Polski
  - wskazuje na mapie Inflanty i Cesarstwo Rosyjskie
- wymienia stolice Polski (Gniezno, Kraków, Warszawa
- wymienia elementy uzbrojenia Kozaków i pokazuje je na ilustracji
- wyjaśnia, dlaczego najazd Szwedów nazwano „potopem”
- podaje przyczyny wyprawy Jana III Sobieskiego pod Wiedeń
  - wskazuje na mapie państwa, z którymi Rzeczpospolita prowadziła wojny w XVII w.
  - wymienia najwybitniejsze dzieła sztuki barokowej w Polsce i Europie: (np. Wersal, pałac w Wilanowie)
- krótko opisuje zakres władzy króla w monarchii absolutnej i wskazuje organy władzy w monarchii parlamentarnej
- wskazuje na mapie Anglię i Londyn, Francję
  - poprawnie posługuje się terminem: oświecenie
  - wskazuje na mapie Rosję, Austrię i Prusy w XVIII w.
- określa czas powstania Stanów Zjednoczonych

OCENA DOSTATECZNA:

UCZEŃ:

- wymienia nowości w technice żeglarskiej, które umożliwiły dalekomorskie wyprawy
- wskazuje na mapie tereny zamieszkałe przez Majów, Azteków i Inków
- wymienia dokonania rdzennych ludów Ameryki

- wyjaśnia termin: człowiek renesansu
- wymienia wybitnych twórców epoki odrodzenia i podaje przykłady ich dzieł
- charakteryzuje wyznania protestanckie i podaje ich założycieli
- wyjaśnia cel założenia zakonu jezuitów
- wyjaśnia funkcjonowanie zasady liberum veto
- wymienia towary wywożone z Polski i sprowadzane do kraju
- wskazuje na mapie Prusy Książęce, Prusy Królewskie
- wymienia Mikołaja Reja i Jana Kochanowskiego jako twórców literatury renesansowej w Polsce
- wyjaśnia nazwę Rzeczpospolita Obojga Narodów
- wymienia wyznania zamieszkujące Rzeczpospolitą Obojga Narodów
- podaje i zaznacza na osi czasu datę pierwszej wolnej elekcji
- podaje i zaznacza na osi czasu datę bitwy pod Kłuszynem, określa wiek, w którym doszło do tego wydarzenia
- wyjaśnia, dlaczego przeniesiono stolicę z Krakowa do Warszawy
- wskazuje na mapie Ukrainę, Zaporozże i Dzikie Pola
- podaje i zaznacza na osi czasu daty potopu szwedzkiego (1655-1660) oraz pokoju w Oliwie (1660)
- wskazuje na mapie Podole, Chocim, Kamieniec Podolski
- wymienia skutki wojen toczonych przez Rzeczpospolitą w XVII w, w tym wyniszczenie kraju i straty terytorialne
- wyjaśnia czym były kalwarie
- poprawnie posługuje się terminami: monarchia absolutna, monarchia parlamentarna
- charakteryzuje styl klasycystyczny
- podaje przykłady reform w monarchiach absolutyzmu oświeconego
- wskazuje na mapie kolonie brytyjskie w Ameryce Północnej

OCENA DOBRA:

UCZEŃ:

- poprawnie posługuje się terminami: tubylec
- opowiada o sytuacji niewolników na plantacjach w Ameryce
- przedstawia politykę Hiszpanów i Portugalczyków w Nowym Świecie
- charakteryzuje epokę renesansu oraz sztukę, wskazują główne motywy podejmowane przez twórców
- przedstawia skutki reformacji
- przedstawia postanowienia soboru trydenckiego
- wskazuje wpływ przywilejów szlacheckich na pozycję tego stanu
- przedstawia postanowienia hołdu pruskiego (1525 r.) i jego skutki
- wymienia najważniejsze zabudowania folwarku i wskazuje ich funkcje
- przedstawia przyczyny wojen Polski z zakonem krzyżackim (1519-1521r)
- charakteryzuje krótko twórczość Mikołaja Reja i Jana Kochanowskiego
- przedstawia postanowienia unii lubelskiej
- poprawnie posługuje się terminem: innowierca
- wyjaśnia skutki wolnych elekcji
- opisuje następstwa dymitriady
- charakteryzuje przyczyny wojen polsko – szwedzkich w XVII w.
- wyjaśnia, kim byli Kozacy rejestrowi
- wskazuje na mapie Lwów i Prusy Książęce
- podaje i zaznacza na osi czasu daty najazdu tureckiego i oblężenia Kamieńca Podolskiego (1672 r.)

- poprawnie posługuje się terminem : liberum veto
- charakteryzuje ideologię sarmatyzm
- przedstawia Deklarację praw narodu angielskiego
- charakteryzuje ideologię oświecenia
- wymienia reformy przeprowadzone w Rosji, Austrii i Prusach
- przedstawia udział Polaków w walce o niepodległość USA

OCENA BARDZO DOBRA:

UCZEŃ:

- wyjaśnia przyczyny poszukiwania morskiej drogi do Indii
- przedstawia pozytywne i negatywne skutki odkryć geograficznych
- przedstawia poglądy humanistów
- poprawnie posługuje się terminami: attyka, arkada, kopuła do opisu budowli
- charakteryzuje poglądy Marcina Lutra
- charakteryzuje działalność jezuitów
- przedstawia decyzje podejmowane na sejmie walnym
- wyjaśnia znaczenia odzyskania przez Polskę Pomorza Gdańskiego dla rozwoju gospodarki
- przedstawia postanowienia hołdu pruskiego (1525r.) i jego skutki
- wyjaśnia przyczyny rozwoju kultury renesansowej w Polsce
- wskazuje na mapie: Wołyń, Podole i Ukrainę
- wyjaśnia kim byli arianie i przedstawia zasady ich religii
- poprawnie posługuje się terminami: artykuły henrykowskie, pacta conventa
- wyjaśnia cel polskiej interwencji w Rosji
- wyjaśnia, dlaczego Zygmunt III Waza utracił tron Szwecji
- przedstawia przyczyny wybuchu powstania na Ukrainie
- wymienia postanowienia pokojów Oliwie
- omawia przyczyny wojen polsko-tureckich w XVII w
- wyjaśnia genezę epoki baroku
- poprawnie posługuje się terminem: hugenoci
- przedstawia postać Olivera Cromwella i jego dokonania
- przedstawia postaci Woltera i Jana Jakuba Rousseau
- charakteryzuje reformy przeprowadzone w Rosji, Austrii i Prusach
- wymienia miejsca związane z udziałem Polaków w wojnie o niepodległość USA

OCENA CELUJĄCA

UCZEŃ:

- tłumaczy pochodzenie nazwy Ameryka
- przedstawia zmiany ludzi w wyniku odkryć geograficznych
- Porównuje prace kopisty z pracą w średniowiecznej drukarni
- przedstawia przyczyny wybuchu wojny trzydziestoletniej
- wyjaśnia, w jaki sposób doszło do ukształtowania się demokracji szlacheckiej
- wyjaśnia, dlaczego XVI stulecie nazwano złotym wiekiem w historii Polski
- opisuje wybraną budowlę renesansową w swoim regionie
- przedstawia postanowienia pokoju w Polanowie
- przedstawia następstwa wojen polsko – tureckich w XVII w.
- charakteryzuje barok jako epokę kontrastów
- porównuje ustrój monarchii parlamentarnej i monarchii absolutnej
- wskazuje wpływ dokonań naukowych i technicznych na zmiany w życiu ludzi

- charakteryzuje ustrój polityczny USA
- prezentuje na forum klasy swoją wiedzę
- uczestniczy w konkursach i olimpiadach i osiąga sukcesy
- wykazuje dużą aktywność na lekcji
- realizuje samodzielnie projekty edukacyjne wynikające z treści programowych lub wykraczających

OCENA ROCZNA (składa się też z wymagań śródrocznych)

OCENA DOPUSZCZAJĄCA:

UCZEŃ:

- poprawnie posługuje się terminami: rozbiory Polski
- podaje i zaznacza na osi czasu datę I rozbioru Polski (1772)
- podaje przykłady zasług ostatniego króla dla rozwoju kultury polskiej
- podaje i zaznacza na osi czasu datę uchwalenia konstytucji 3 maja (1791 r.)
- wskazuje Tadeusza Kościuszkę jako naczelnika powstania
- podaje wydarzenie, które rozpoczęło rewolucję francuską
- określa I poł. XIX w. jako epokę napoleońską
- opisuje, jak zakończyła się wyprawa Napoleona na Rosję
- wyjaśnia, kim byli Jan Henryk Dąbrowski i Józef Wybicki
- wskazuje na mapie Księstwo Warszawskie

OCENA DOSTATECZNA:

UCZEŃ:

- przedstawia Stanisława Konarskiego jako reformatora Rzeczypospolitej i krótko opisuje propozycje jego reform
- wskazuje na mapie ziemi utracone przez Polskę podczas I rozbioru
- wskazuje cel wychowania i edukacji młodzieży w XVIII w.
- podaje i zaznacza na osi czasu daty: uchwalenia obrad Sejmu Wielkiego (1788–1792 r.) i drugiego rozbioru (1793 r.)
- wymienia przyczyny wybuchu i upadku powstania kościuszkowskiego
- wymienia i charakteryzuje stany społeczne we Francji
- poprawnie posługuje się pojęciem: republika
- podaje datę decydującej bitwy pod Austerlitz i wskazuje tę miejscowość na mapie
- wyjaśnia, dlaczego bitwa pod Lipskiem została nazwana „bitwą narodów”
- przedstawia cel utworzenia Legionów Polskich i opisuje walki z ich udziałem
- przedstawia okoliczności utworzenia Księstwa Warszawskiego

OCENA Dобра:

UCZEŃ:

- przedstawia postać Stanisława Leszczyńskiego
- wyjaśnia sens powiedzeń : Od Sasa do Lasa i za króla Sasa jedź, pij i popuszczaj pasa
- wymienia reformy Stanisława Augusta w celu naprawy oświaty i gospodarki w II poł. XVIII w
- charakteryzuje architekturę i sztukę klasycystyczną
- opisuje sytuację w Polsce po pierwszym rozbiorze

- podaje cel obrad Sejmu Wielkiego
- wskazuje na mapie Targowicę, Dubienkę i Zieleńce
- opowiada o bitwie pod Raclawicami i przedstawia jej znaczenie
- przedstawia przyczyny wybuchu rewolucji burżuazyjnej
- wyjaśnia, dlaczego rządy jakobinów nazwano Wielkim Terrorem
- podaje datę bitwy pod Lipskiem(1813 r.)
- opisuje udział legionistów w wojnach napoleońskich
- wyjaśnia, dlaczego Polacy wiązali nadzieję na niepodległość z Napoleonem
- przedstawia okoliczności powiększenia terytorium Księstwa Warszawskiego

**OCENA BARDZO DOBRA:
UCZEŃ:**

- podaje i zaznacza na osi czasu datę obrad sejmku niemego(1717 r.)
- przedstawia cel walki konfederatów barskich
- przedstawia zasługi Stanisława Augusta dla rozwoju kultury i sztuki oświecenia
- opisuje najważniejsze reformy Sejmu Czteroletniego
- opisuje przebieg powstania kościuszkowskiego i podaje jego najważniejsze wydarzenia w kolejności chronologicznej
- podaje datę uchwalenia konstytucji francuskiej (1791r.)
- przedstawia skutki rządów jakobinów
- Podaje datę pokoju w Tylży(1807r.)i przedstawia jego postanowienia
- omawia przebieg kampanii rosyjskiej Napoleona
- wyjaśnia, dlaczego Legiony były szkołą patriotyzmu i demokracji
- wskazuje na mapie Samosierrę

**OCENA CELUJĄCA
UCZEŃ:**

- wskazuje reformy niezbędne dla wzmocnienia Rzeczypospolitej
- podaje przykłady budowli klasycystycznych w swoim regionie
- charakteryzuje zmiany wprowadzone przez konstytucję 3 maja i wskazuje ich skutki
- wymienia najważniejsze przyczyny upadku Rzeczypospolitej
- wyjaśnia ponadczasowe znaczenie Deklaracji praw człowieka i obywatela
- ocenia terror jako narzędzie walki politycznej
- wskazuje, w jaki sposób i skąd rekrutowano żołnierzy do polskich oddziałów wojskowych
- realizuje samodzielnie projekty edukacyjne wynikające z treści programowych lub wykraczających

Opracowała:
mgr Grażyna Ogorzałek